

SÖKANDE

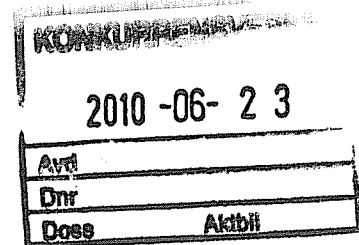
SEJFA AB, 556465-8606
Fabriksgatan 3
831 45 Östersund

MOTPART

Jämtkraft AB, 556001-6064
Box 394
831 25 Östersund

SAKEN

Upphandling enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska göras om.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Jämtkraft AB (Jämtkraft) som genomför upphandling av säkerhetssystem, Getingen 8 Säkerhetssystem dnr 09/276/170, har tecknat avtal med Schneider Electronics.

SEJFA AB (bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska göras om. Bolaget anför i huvudsak följande till stöd för sin talan. Genom anbudsförfrågan från Jämtkraft inbjöds bolaget att komma in med anbud beträffande att utifrån tillhandahållna rambeskrivningar installera ett säkerhetssystem. Direktupphandling har angetts som upphandlingsform i förfrågningsunderlaget. Entreprenadform var totalentreprenad dvs. entreprenören ska svara för både projektering och installation av anläggningen för att uppnå efterfrågad funktion. Av anbudsinbjudan framgår att Jämtkraft som utvärderingskriterium har valt det lägsta priset. Efter anbudstidens utgång har Jämtkraft utfärdat två kompletterande förfrågningsunderlag. Skälet för den första kompletteringen (KF1) angavs vara för att klargöra ”oklarheter avseende integrering av nya tillkommande teletekniska anläggningsdelar mot beställarens befintliga överordnade fastighetsautomationssystem samt passersystemets omfattning”. Bolaget ingav kompletterande anbud (KA1) motsvarande ett pris om 369 000 kr, vilket motsvarande underleverantörens Schneider Electronics pris utan något som helst påslag. Därefter utfärdade Jämtkraft ytterligare kompletterande förfrågningsunderlag (KF2) nu avseende att anbud även skulle ges avseende serviceavtal på anläggningen. Det angavs ingen avtalstid i KF2 eller utvärderingskriterier för serviceavtalet. Bolaget angav kompletterande anbud (KA2). Enligt beslut tilldelades Schneider Electronics kontraktet. Schneider Electronics är de som i allt väsentligt tillhandahåller det system som skulle installeras och det system som installationen skulle integreras i, vilka bolaget även skulle anlita som underleverantör för den kompletterande integreringstjänst som efterfrågas i KF1. Av beslutet framgår att såväl efter ursprungliga anbudet som efter KA1 har bolaget haft lägsta pris avseende

installation. Jämkraft har upphandlat entreprenaden felaktigt genom direktupphandling. Upphandlingen har vidare varit i strid mot 1 kap. 24 § LUF då den strider mot transparens- och likabehandlingsprinciperna. Direktupphandling får vidtas om entreprenaden har ett lågt värde. Värdet på entreprenaden har uppgått till i vart fall bolagets initiala anbud. Detta belopp överstiger vad som kan anses vara ett lågt värde enligt LUF. Den inköspolicy som Jämkraft har tillhandahållit anger inte något värde till stöd för bedömningen av vad som är att anse som lågt värde. De kommuner som är ägare av Jämkraft har i sin lönepolicy bedömt gränsen för när direktupphandling av byggentreprenad kan ske till 600 000 kr. Förfrågningsunderlaget har inte heller varit transparent och förutsägbart. Jämkraft har värderat serviceavtalet utefter priset på den fasta månadskostnaden för serviceavtalet. Av KF2 framgår dock inte hur utvärderingen av angivna fasta och löpande räkningspriser kommer att ske. Avsaknaden av tydliga utvärderingskriterier avseende serviceavtal gör upphandlingen oförutsägbar. Av tilldelningsbeslut framgår vidare att Jämkraft värderat anbuden utefter andra kriterier än lägsta pris, såsom t.ex. kvalitet avseende material. Efter anbudstidens utgång har Jämkraft utfärdat nya kompletterande förfrågningsunderlag. Det finns ingen bestämmelse i förfrågningsunderlaget om när anbudsöppning kommer att ske avseende dessa kompletterande anbud. Det kan noteras att efter KA1 hade bolaget alljämt det lägsta anbudet. Efter KA2 har dock Schneider bedömts ha lägsta priset. Mot bakgrund av det sätt på vilket upphandlingen utförts går det inte att frigöra sig från tanken att upphandlingens förutsättningar har förändrats i syfte att anpassa sig till Schneider Electronics anbud. Jämkraft har då även upphandlat entreprenaden med åsidosättande av likabehandlingsprincipen. Det är med anledning av ovan sagda också uppenbart att bolaget genom Jämkrafts brist i upphandlingsförfarandet riskerar drabbas av skada om inte förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen görs om.

Jämtkraft anför bl.a. följande. Upphandlingen är genomförd som direktupphandling och arbetet har på grund av dess brådskande natur redan påbörjats. Upphandlingen bestod ursprungligen av fyra delar som de avsåg att hantera separat och därmed förberedde för direktupphandling. Anbudsgivarna har ombetts uppge pris separat per del men eftersom dessa fyra delar måste fungera tillsammans blev integrationskraven så höga så att den uppfattas som en enda upphandling, vilken därmed överstiger det belopp de normalt använder som gräns för direktupphandling. De valde ändå att fullfölja den som direktupphandling eftersom det är mycket brådskande att få systemen på plats då de idag saknar brandlarm i stor del av deras kontor. De har också ökande problem med inbrott samt intrång i receptionen. I det ursprungliga underlaget framgick att de system som skulle upphandlas skulle integreras med befintlig plattform. Det framkom dock under upphandlingen att några anbudsgivare inte inkluderat detta fullständigt varför en begäran om komplettering skickades ut (KF1). De bad sedan om kompletterande anbud för kostnad för drift och förvaltning (KF2). Jämtkraft har gjort upphandlingen på ett öppet och icke-diskriminerande sätt. De tre anbudsgivarna har fått samma information och utvärderats likvärdigt. Utvärderingen utföll till Schneider Electronics fördel baserat på ett lägre pris, allt enligt de utvärderingskriterier som hade angivits. Eftersom avtal skrivits skulle Jämtkraft lida stor skada om upphandlingen skulle göras om eller om förvaltningsrättens beslut skulle ändra ändra på resultatet av utvärderingen.

I yttrande till förvaltningsrätten anför bolaget bl.a. följande. Förfrågningsunderlaget är daterat den 1 december 2009 och upphandlingen avslutades den 25 maj 2010 efter två kompletterande förfrågningsunderlag. Upphandlingen har således tagit mer än 200 dagar i anspråk. Om upphandlingen verkligen avsett en akut situation har inte Jämtkraft behövt hämta in flera anbud. För installationen har inte heller serviceavtal varit nödvändigt att inkluderas i upphandlingen. Det faktum att Jämtkraft väljer att inkludera

serviceavtal med en tidsfördröjning om över en månad visar att upphandlingen inte är akut. Jämtkrafts påstående att bolagets anbud inte inneburit lägsta pris är vidare felaktigt. Det är inte affärsmässigt att endast bedöma den fasta månadsavgiften för serviceavtal. Om serviceavtalet innefattar en ersättningsdel som är rörlig måste även den ingå i jämförelsen. Vid en jämförelse av dessa priser kan konstateras att redan vid ett fåtal besök per månad innebär bolagets anbud lägsta kostnad för Jämtkraft.

I yttrande till förvaltningsrätten anför Jämtkraft bl.a. följande. Angående tidsperspektivet i upphandlingen vill de påpeka att vissa av de incidenter som drabbat dem har inträffat under våren 2009, dvs. under upphandlingens gång. Jämtkraft förbehåller sig rätten att själva bedöma huruvida deras personal känner ett akut behov av övervakning. Utvärderingen har enbart baserats på pris.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Den aktuella upphandlingen har enligt både förfrågningsunderlag och enligt vad Jämtkraft uppger i målet genomförts som en direktupphandling. Då Jämtkraft således valt en direktupphandling medför inte det förhållandet att det förelegat t.ex. ett förfrågningsunderlag, anbudsutvärdering och vad som betecknats som ett tilldelningsmeddelande att upphandlingen ska prövas som något annat än en direktupphandling.

Ansökan om överprövning kom in till förvaltningsrätten vid en tidpunkt då kontrakt redan tecknats mellan parterna. Enligt 16 kap. 1 § LUF får en ansökan inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett avtal om upphandlingen. Av praxis framgår emellertid att förvaltningsdomstol är oförhindrad att pröva huruvida ett direktupphandlingsförfarande varit tillåtet eller inte (jfr RÅ 2005 ref. 10). Förvaltningsrätten finner att den är oförhindrad, trots att avtal redan slutits mellan parterna, att pröva huruvida Jämtkraft haft fog för att använda sig av en direktupphandling.

Direktupphandling får enligt 15 kap. 3 § LUF användas om kontraktets värde är lågt eller om det finns synnerliga skäl.

Jämtkraft har själva medgett att upphandlingen överstiger det belopp som de normalt använder som gräns för direktupphandling. Förvaltningsrätten finner härvid att kontraktets värde, som enligt anbudsutvärderingen i den del som avser entreprenadens ursprungliga omfattning uppgår till betydligt mer än en miljon kronor, inte kan betecknas som lågt.

Vad avser frågan om synnerliga skäl är denna möjlighet främst avsedd för oförutsedda händelser som upphandlaren själv inte kunnat styra över. Det förhållandet att larm saknats kan inte vara en omständighet som Jämtkraft inte kunnat styra över. Det har inte heller framkommit att de problem i form av inbrott som påståtts föreligga skulle vara av sådan art att det är nödvändigt att göra en direktupphandling. Om det skulle rört sig om ett sådant brådskande problem får det hållas för uteslutet att Jämtkraft skulle använt sig av den synnerligen långsamma form av direktupphandling som använts. Förvaltningsrätten finner sammantaget att det inte visats föreligga synnerliga skäl för Jämtkraft att använda sig av direktupphandling. Jämtkraft har således genomfört en icke tillåten direktupphandling.

Redan det förhållandet att upphandlingen både till omfattning och utvärderingssätt varit högst otydlig medför att bolaget riskerar att drabbas av skada. I detta sammanhang kan bl.a. noteras att utvärderingskriterier enligt bolagets obestridda uppgifter helt saknats för den del som avsett serviceavtal.

Av vad som framkommit i målet har de aktuella entreprenaderna inte slutförts. Bolagets talan ska därför bifallas på så sätt att Jämtkrafts upphandling av säkerhetssystem, Getingen 8 Säkerhetssystem dnr 09/276/170, ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1c).

Vanja Marcusson

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom **tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.